

Posudek vedoucí práce na magisterskou diplomovou práci

Elišky Kučerové:

Genderově podmíněné násilí v reklamě

Předkládaná diplomová práce Elišky Kučerové patří podle mého názoru celkově do kategorie vždy aktuálních, nicméně průměrných prací. Svým pojetím a zpracováním se jedná o spíše slabší práci, než je na katedře genderových studií zvykem. Nicméně, je třeba také vidět, že se jedná o práci nesmírně poctivou, kdy autorka dle mého názoru pracovala na hraně svých koncepčních, analytických, ale hlavně časových a fyzických možností. I když se diplomová práce Elišky Kučerové vyznačuje (na magisterskou úroveň) poměrně jednoduchými argumenty, autorka se velmi aktivně snažila o neustálé posouvání a zlepšování celkové kvality textu. Práce má podle mého názoru sice řadu slabin a nedostatků, na druhou stranu zároveň disponuje i kvalitami a přínosy, které by neměly být přehlédnuty. Jako vedoucí práce se zaměřím na silné a inspirativní momenty diplomové práce, kritiku přenechám oponentovi.

Hned v úvodu považuji za důležité vyzdvihnout a ocenit, že autorka pracovala nesmírně samostatně a zodpovědně. Na komentáře a připomínky v průběhu přípravy a psaní práce reagovala iniciativně a zejména v posledních několika měsících se podle mého názoru práce velmi posunula kupředu, hlavně co se týče organizace a struktury práce a zásadního propracování analytické části. Je také důležité zmínit, že poslední tři měsíce psaní práce byly velmi ovlivněny koronavirovou pandemií. Místo dovolené na dopsání práce měla Eliška, jako koordinátorka prevence šikany na základních školách v Ústeckém kraji, na stole násobně více práce než kdy předtím, veškerou práci navíc musela zvládat v online režimu. I přesto si nikdy nestěžovala a navzdory vyčerpávajícímu a stresujícímu vytížení v zaměstnání po nocích a víkendech pokračovala v dokončování diplomové práce. Při hodnocení diplomových prací někdy zapomínáme na to, že ne všichni studující aspirují na akademickou profesní dráhu. Někdy také zapomínáme na to, že ne všichni studující, zejména ti kombinovaní, mají luxus dostatečného času a prostoru na vyprodukování tak kvalitní diplomové práce, jakou by sami chtěli odevzdat. Nejčastěji ale opomíjíme to, z jakých akademických, profesních a osobních kontextů k nám studující přišli, a nevnímáme, jak obrovský posun a kus práce udělali za dobu, kdy u nás studovali. A v případě Elišky Kučerové musím konstatovat, že ten posun je markantní. Když hodnotíme její diplomovou práci, nemůžeme hodnotit jen samotný text, musíme jej vnímat i v kontextu intelektuálního zrání, kterým studentka od začátku do konce studia prošla, a které je v její práci, zejména v její analytické části, jasně patrné.

Diplomová práce Elišky Kučerové si klade za cíl analyzovat, jakými prostředky je zobrazováno násilí ve vybraných reklamách soutěže Sexistické prasátečko, a zkoumat, jakými způsoby je toto násilí genderováno. I když analýza reklam patří k vděčným tématům studentských prací, feministická analýza sexismu a genderových stereotypů v reklamách v českém akademickém kontextu zase tak častá není. To, co považuji na diplomové práci Elišky Kučerové za skutečně přínosné, je fokus a důraz na násilí, které se v sexistických reklamách objevuje a snaha obnažit, popsat a analyzovat, jakými

způsoby je toto násilí legitimizováno, zlehčováno a maskováno. V teoreticko-koncepční části autorka představuje základní odbornou literaturu a rámuje své téma. Oceňuji, že autorka nepíše pouze pro zasvěcené a představuje koncept gender jako základní organizační princip společnosti i jako analytickou kategorii. I když na katedře genderových studií toto může být považováno jako proverbiální nošení dříví do lesa, myslím, že je vždy lepší nepředjímat, jak dobře je čtenářstvo s fungováním genderu ve společnosti seznámeno. Autorka dále představuje fenomén násilí, kde se zaměřuje zejména na domácí násilí a právní kontexty obětí a pachatelů. Tato pasáž je až příliš dlouhá a nepochybně by ji prospělo zkrácení a preciznější výběr relevantních argumentů. Pasáže věnující se fungování médií a mýtu krásy se v porovnání s rozsáhlou diskusí o násilí poněkud ztrácejí.

Zatímco formálně teoretické části nic zásadního nechybí, celkově je nutné přiznat, že koncepčně diplomantka pracovala na hranici svých možností a výsledný efekt práce tomu odpovídá. Tato část práce dokládá, že autorka má načtený adekvátní záběr relevantní literatury, bohužel na druhou stranu teoretická část také odhaluje, že pro autorku není úplně jednoduché s touto literaturou efektivně pracovat. Stylisticky, strukturálně a formálně je práce pečlivě připravená, nicméně celkově z práce vyznívá určitá upracovanost a kostrbatost. Práce postrádá koncepční sebevědomí, stylistickou lehkost i analytickou hloubku a těžko se tak při jejím čtení zbavuje dojmu, že každý argument je „vybojován“. Je zřejmé, že autorka se snažila o formulační plynulost textu a omezila nesrozumitelné momenty, jež charakterizovaly prvotní drafty, nicméně práce zůstává na jednu stranu argumentačně příliš jednoduchá a na druhou stranu stylisticky těžkopádná zároveň. I přes nepochybné zlepšení se v práci také stále objevují analytické rozpory, kdy autorka na straně jedné správně vychází z konstruktivistických východisek a dobře využívá feministickou kritiku duality pohlaví a na straně druhé v práci občas sklouzává k zjednodušujícím až esencionalizujícím tendencím, kterých si je ne vždy plně vědoma, a jež silné momenty práce podkopávají. Práce je slabší i v dalším aspektu, jež je častým úskalím diplomových prací, a totiž v provázanosti teoretické a empirické části práce. Dle mého názoru by empirická a teoretická část mohly a měly být provázány daleko více, než v současné chvíli jsou. Metodologie práce je podle mého názoru zpracovaná adekvátně, i když i zde se najde prostor ke zlepšení. Metoda obsahové kvalitativní analýzy je vhodně zvolená a dobře odpovídá cíli práce.

Empirická část je nepochybně silnější částí práce a staví práci do pozitivního světla. I když by analýza mohla být jistě delší a daleko více vytěžená, empirická část jasně ukazuje, že autorka je analyticky sensitivní a je schopná kompetentní a zajímavé genderové analýzy a interpretace. Je evidentní, že pro autorku je důležitější genderově podmíněné násilí, než reklamy. Reklamy jsou pouze nosičem tohoto fenoménu do veřejného prostoru. Nicméně, jak autorka přesvědčivě ukazuje, *právě proto* jsou sexistické reklamy, v nichž dochází k legitimizaci a zneviditelňování genderově podmíněného násilí v kontextu nabídky a poptávky demokratického kapitalismu, tak nebezpečné. Genderová analýza propojených argumentů, že násilí v reklamách je sexy a vtípné, podle mě představuje nejsilnější a nejpřínosnější aspekty empirické části práce.

Celkově diplomovou práci Elišky Kučerovou považuji za dostatečnou a doporučuji ji k obhajobě. Jako výchozí hodnocení pro obhajobu navrhuji hodnocení dobře.